

بررسی رابطه سرمایه نمادین ایرانی - اسلامی با سرمایه فکری

احسان نامدار جویمی^۱، نور محمد یعقوبی^۲، سید علی قلی روشن^۳، حسین هدایت^۴، علیرضا آقایی خوزانی^۵

۱. دانشجوی دکتری مدیریت دولتی، کارمند بانک صادرات، اصفهان، ایران. (نویسنده مسئول:)
۲. استاد گروه مدیریت دولتی گرایش منابع انسانی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، ایران
۳. استادیار گروه مدیریت دولتی گرایش منابع انسانی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، ایران
۴. رئیس حوزه هشت شعب بانک صادرات استان اصفهان، ایران
۵. رئیس شعبه ۳۳۸۲ حوزه هشت شعب بانک صادرات استان اصفهان، ایران

مجله پیشرفت های نوین در علوم رفتاری، دوره دوم، شماره ششم، فروردین ماه ۱۳۹۶، صفحات ۳۹-۲۳

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، بررسی رابطه سرمایه نمادین ایرانی - اسلامی با سرمایه فکری است. از این رو یک فرضیه کلی و سه فرضیه جزئی شکل گرفته است که به بررسی رابطه سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی - اسلامی با سرمایه فکری به طور کلی و سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری و سرمایه رابطه‌ای به طور جزئی پرداخته است که تمامی فرضیات مورد تأیید قرار گرفته‌اند و تمامی مثبت و معنادار بوده‌اند که میزان رابطه آن‌ها به ترتیب برابر با ۰,۳۳، ۰,۲۴، ۰,۱۸، ۰,۳۶ می‌باشد. روایی صوری پرسش‌نامه‌ها توسط متخصصان مربوطه تأیید شده است و پایایی پرسش‌نامه‌ها توسط آزمون آلفای کرونباخ ارزیابی شده است که تمامی قابل قبول بوده‌اند. جامعه مورد بررسی در این تحقیق شامل نیروهای یکی از یگان‌های آجا است که جمعیتی بالغ بر ۳۰۰ نفر دارد. نمونه‌گیری در این تحقیق به روش تصادفی ساده است و تعداد نمونه با استفاده از جدول کرجسی مورگان و فرمول کوکران برابر با ۱۶۸ نفر می‌باشد که ما تعداد نمونه را برابر با ۱۷۰ نفر در نظر گرفته‌ایم. افرادی که نمادهای پذیرفته شده ایرانی و اسلامی را از نظر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پذیرا باشند و بر آن‌ها پایدار باشند، بهتر می‌توانند فکر متمرکزتر و یکسانی داشته باشند.

واژگان کلیدی: سرمایه نمادین، سرمایه فکری، سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری، سرمایه رابطه‌ای.

مقدمه

بسیاری از محققان و صاحب‌نظران بر سرمایه فکری و مؤلفه‌های آن به‌منزله یکی از عوامل اصلی تأثیرگذار بر توسعه سازمانی تأکید کرده‌اند. سرمایه نمادین غربی به دنبال نمادهای لذت‌گرایانه و مادی‌گرایانه صرف و زودگذر است و سرمایه نمادین ایرانی - اسلامی (دینی - اخلاقی) مبتنی بر سادگی و زندگی و سبک زندگی مبتنی بر قرآن و اهل‌بیت می‌باشد؛ که در این تحقیق منظور از سرمایه نمادین همان سرمایه نمادین مبتنی بر رویکرد ایرانی - اسلامی است. ما در عصری زندگی می‌کنیم که پیرامون ما را سازمان‌ها و افراد محاصره کرده‌اند، این سازمان‌ها و افراد نقش خاصی دارند و برای رسیدن به هدفی خاص باهم تلاش نموده و با هم در رقابت هستند. وجود سرمایه در جامعه به صورتی است که نمی‌توان وجود سرمایه را در عرصه‌ای خاص از جامعه در نظر گرفت و می‌توان گفت که تمامی جامعه، به‌وسیله سرمایه پوشیده شده است. از طرفی دیگر وجود سرمایه، مختص به سازمان و جامعه نمی‌باشد و افراد را نیز مشمول می‌شود؛ همه افراد از سرمایه‌های مختلف برخوردار می‌باشند و می‌توان چنین گفت که جامعه و انسان‌ها را بدون وجود سرمایه نمی‌توان در نظر گرفت؛ سرمایه را می‌توان اصولاً به چهار مقوله تفکیک کرد: سرمایه اقتصادی، سرمایه اجتماعی (انواع روابط ارزشمند با دیگران)، سرمایه فرهنگی (انواع و اقسام معرفت مشروع) و سرمایه نمادین (پرستیژ و افتخار اجتماعی). انسان موجودی است متعالی که همواره به دنبال کمال است و برای رسیدن به کمال تلاش می‌کند، انسان موجودی است که می‌تواند به کمال برسد و برای رسیدن به این کمال نیمه‌گم‌شده خود را در هر چیزی جست‌وجو می‌کند و از این‌رو همواره تلاش می‌کند که نمادهای کمال و نیمه‌گم‌شده خود را در هر چیزی جست‌وجو کند و زمانی که این نمادها را در چیزی می‌یابد، خود را بدان نزدیک کرده و یا شبیه به آن می‌کند. این نمادها و سرمایه‌های نمادین به‌طورکلی به سه گروه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی قابل تقسیم بندی هستند که می‌توانند به‌طورکلی به دو گروه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی - اسلامی (دینی و اخلاقی) و نمادین مبتنی بر الگوی غربی و مادی (لذت‌ها و منافع زودگذر) تقسیم شوند. سرتا سر جامعه از سرمایه‌ها پوشیده شده است و جایی از جامعه وجود ندارد که بتوان گفت که سرمایه‌های اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی وجود ندارند و از این رو چون سرمایه نمادین می‌تواند بخشی از سایر سرمایه‌ها تعریف شود، به‌طورکلی می‌تواند گفت که سرمایه نمادین در سرتاسر جامعه وجود دارد و حضورش احساس می‌شود و می‌تواند از زمانی به زمانی دیگر و از مکانی به مکان دیگر تغییر یابد و گونه‌های مختلف به خود بگیرد (نامدار، ۱۳۹۳). سازمان‌ها و افراد با سرمایه کم و زیاد و منفی و مثبت وجود دارند، ولی سازمان و فرد بدون سرمایه وجود ندارد و عرصه‌های مختلف جامعه از سرمایه تهی نمی‌باشد و سرمایه جای، جای جامعه را پر نموده و افراد و سازمان‌ها دارای سرمایه می‌باشند، ولی میزان (کم‌وزیاد) و جهت (منفی و مثبت) آن متفاوت است. سرمایه نمادین نیمه‌گم‌شده هر فردی است که به‌صورت انتزاعی در وجود دارد و می‌تواند حالت برونی و ظاهری یابد، فرد این نیمه‌گم‌شده خود را در هر چیزی جست‌وجو می‌کند و برای خود نماد و دارنده آن احترام و منزلت قائل است و خود را به آن نزدیک و به آن مشابه می‌کند. این سرمایه به‌طورکلی به دو طور کلی به دو صورت اخلاقی - دینی (ایرانی - اسلامی در کشور ایران) و مادی‌گرایان و لذت‌جویانه (غربی) وجود دارد. سرمایه نمادین اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بعضاً به معنای داشتن سرمایه بیشتر و بارزش بیشتر نیست و به می‌تواند به معنای سرمایه ارزان‌تر و ساده‌تر هم ظهور کند و نمایان شود... از این‌رو در این تحقیق به دنبال بررسی رابطه سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی - اسلامی با سرمایه فکری هستیم.

ادبیات پژوهش

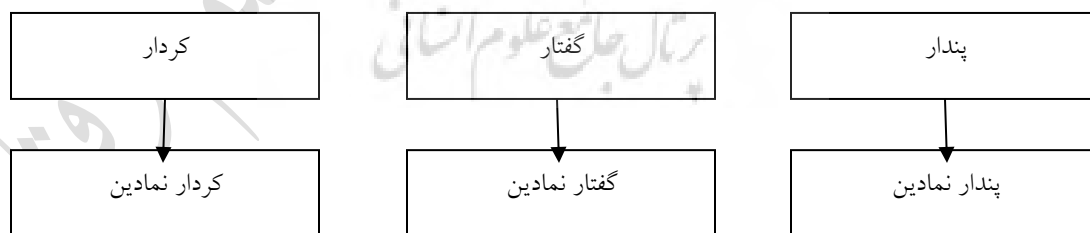
خواستگاه و ریشه‌یابی سرمایه نمادین

سرمایه‌های نمادین همان مفاهیم ارزشی و انتزاعی هستند و می‌توانند به صورت نمادهای اقتصادی، نمادهای اجتماعی و نمادهای فرهنگی ظهور یابند. انسان‌ها دارای میلی سیری‌ناپذیر و به دنبال داشتن بین‌هایت هستند و هیچ‌چیز این میل بین‌هایت طلبی انسان را ارضا نمی‌کند و از این رو آدمی همواره به دنبال نیمه گم‌شده خود است که همان نیمه نداشته خود است و به دنبال آن این نیمه را در هر چیزی مادی و معنوی دنبال می‌کند.



شکل (۱): نمود بیرونی و ذهنی سرمایه نمادین (منبع: احسان نامدار جویمی)

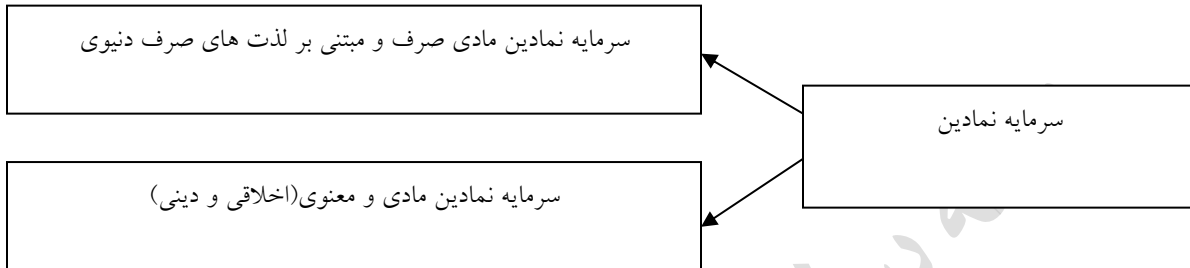
از این رو افراد این ارزش والا (نیمه گم‌شده برای رسیدن به کمال و برتری) را در هر چیزی جست‌وجو می‌کنند و هر چیزی که آن را بیابند خود را به آن نزدیک می‌کنند و یا مشابه آن می‌کنند. از این رو چیزهای نمادین به وجود می‌آیند که نمود خارجی و بیرونی آن نماد است. افراد دارای پندار، گفتار و کردار هستند و این صفات در تمامی انسان‌ها وجود دارد. از این رو نمادها علاوه بر وجهه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، وجه گفتاری، پنداری و کرداری نیز پیدا می‌کند.



شکل (۲): پندار، گفتار و کردار نمادین (منبع: احسان نامدار جویمی)

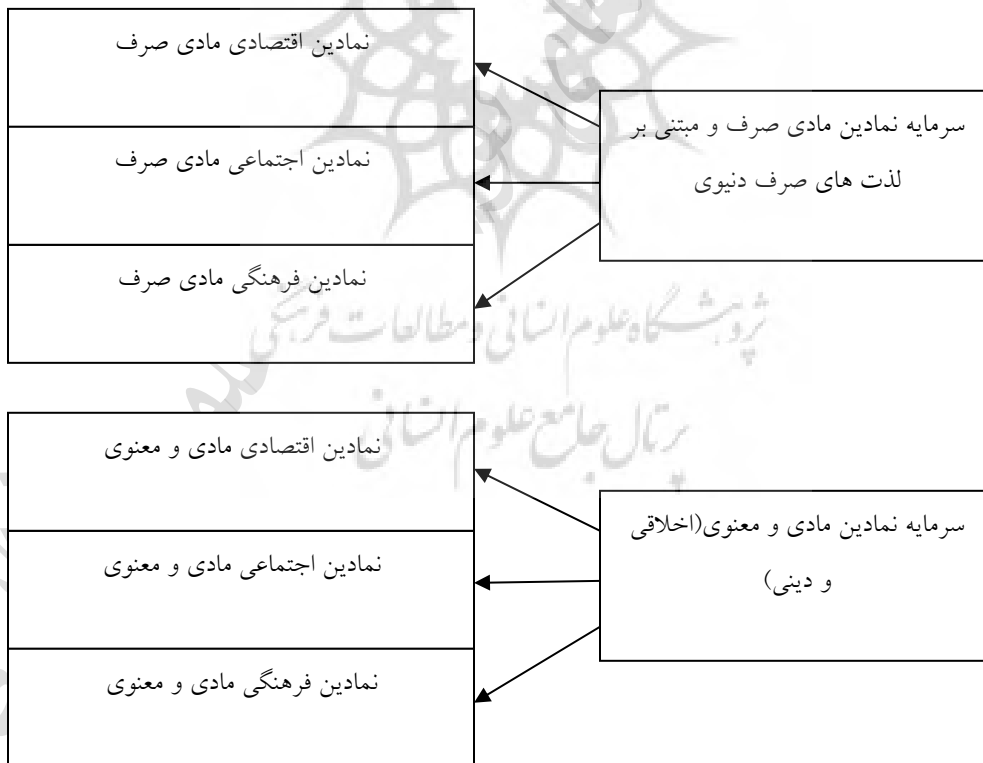
متناسب با طرز ایدئولوژی و جهان بینی افراد و فرهنگ جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، نمادها می‌تواند به ظهور کلی به دو دسته تقسیم شود: ۱- سرمایه نمادین مادی صرف مبتنی بر لذت‌های صرف دنیوی و بی‌حد و اندازه ۲- سرمایه نمادین مادی و معنوی (اخلاقی و دینی)

به طور کلی دو حالت وجود دارد که یکی بر مبنای آن است که جهان همین وجه مادی است و مبنای دیگر بر آن است که علاوه و فراتر از این ماده، معنویتی وجود دارد که در حجاب است. متناسب با این دو دیدگاه سرمایه های نمادین افراد که همان تلاش افراد برای رسیدن به نیمه گم شده خود است دو حالت کلی پیدا میکند.



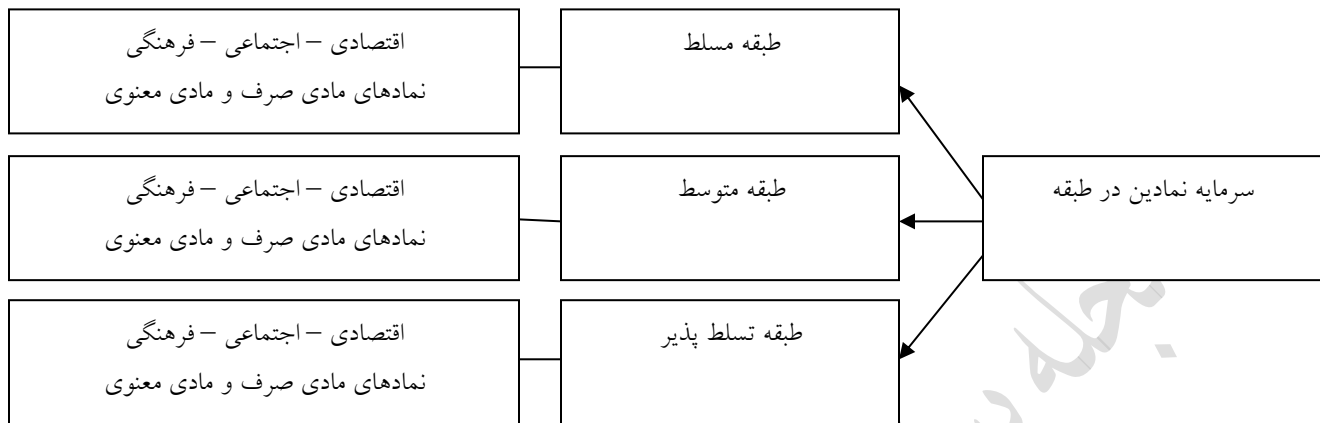
شکل (۳): سرمایه نمادین مادی و مادی معنوی (منبع: احسان نامدار جویمی)

هر کدام از سرمایه های نمادین مادی صرف و مادی و معنوی به سه شق هستند که عبارتند از نمادین اقتصادی - نمادین فرهنگی - نمادین اجتماعی



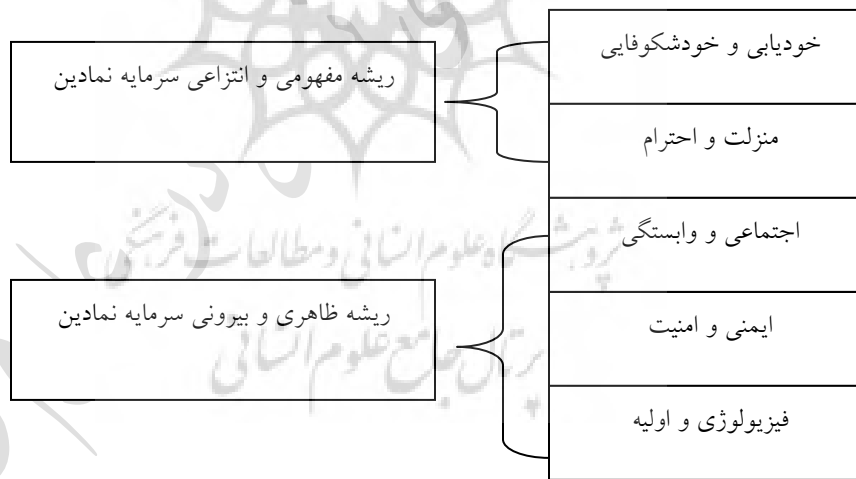
شکل (۴): ابعاد سرمایه نمادین مادی و مادی معنوی (منبع: احسان نامدار جویمی)

سرمایه نمادین اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی در طبقات مختلف ظهورات متفاوت و تقریباً مشابهی از یک نوع مادی یا مادی و معنوی دارد.



شکل (۵): طبقه و سرمایه نمادین (منبع: احسان نامدار جویمی)

چنانچه بخواهیم سرمایه نمادین را ریشه یابی کنیم و برای آن خواستگاه تعریف کنیم، دقیقاً واژه خواستگاه برای آن صادق است چون به خواسته های افراد بر میگردد که ریشه در نیازهای وی دارد و متناسباً قدرت مالی وی میتواند تقاضای مختلفی داشته باشد و متناسب با آن در گفتار، پندار و کردار فرد تجلی یابد.



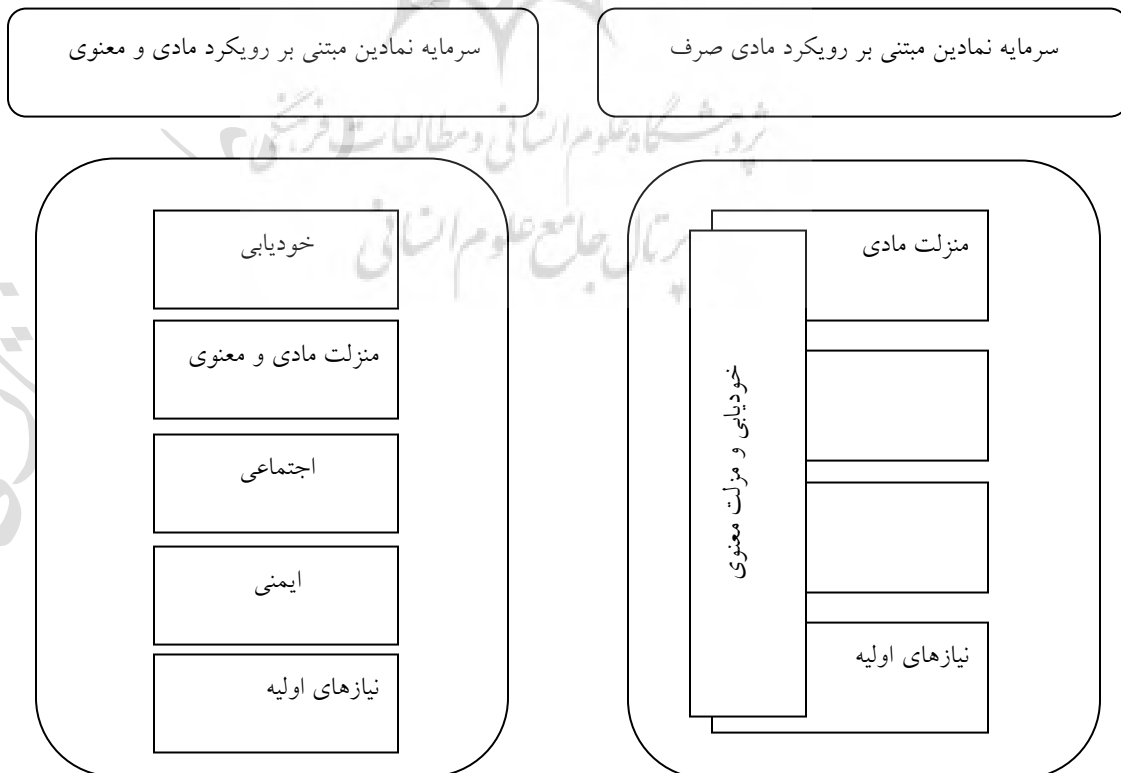
شکل (۶): ریشه مفهومی و ظاهری سرمایه نمادین (منبع: احسان نامدار جویمی)

همان طور که در شکل بالا مشخص است ریشه بیرونی و ظاهری سرمایه نمادین به نیازهای ابتدایی، ایمنی و اجتماعی باز میگردد و ریشه باطنی و مفهومی سرمایه نمادین به نیازهای منزلت و خودپایی باز میگردد. از طرفی دیگر تفاوت دو حالت سرمایه نمادین مادی و سرمایه نمادین معنوی در تفاوت بروز ریشه ظاهری و مفهومی سرمایه نمادین است.



شکل (۷): ریشه سرمایه نمادین مادی و معنوی (منبع: احسان نامدار جویی)

سرمایه نمادین میتواند، مبتنی بر رویکرد مادی صرف و یا رویکرد مادی - معنوی باشد. اینگونه در رویکرد مادی صرف نیازهای خود شکوفایی و منزلت معنوی در نیازهای قبلی حل میشوند و تجلیگاه آنها در نیازهای قبلی خواهد بود، اما در رویکرد مادی و معنوی هم نیازهای نمادین مادی و هم نمادین معنوی دارای اهمیت هستند و به طور جداگانه مورد استفاده و پذیرش هستند.



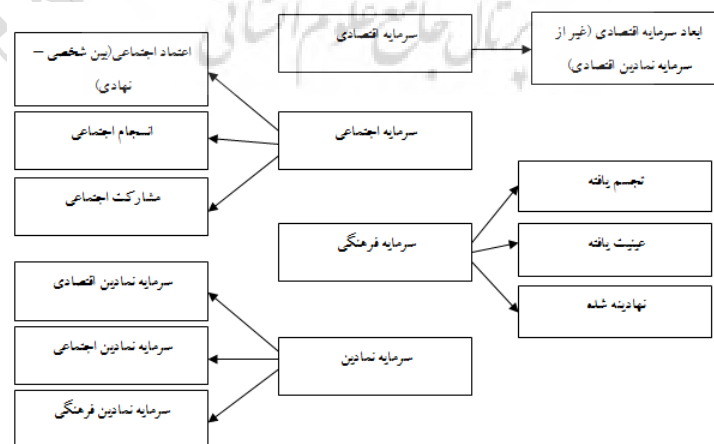
شکل (۸): سرمایه نمادین مبتنی بر رویکرد مادی و مادی معنوی (منبع: احسان نامدار جویمی)

همان گونه که قابل مشاهده است در سرمایه نمادین مبتنی بر رویکرد مادی، وجهه معنوی در وجهه مادی حل شده است ولی در سرمایه نمادین مبتنی بر رویکرد مادی و معنوی به اینگونه نیست و باید این گونه گفت که هم وجهه معنوی و هم وجهه مادی مورد توجه هستند و برای افراد دارای اهمیت هستند. از این رو سرمایه نمادین مبتنی بر رویکرد ایرانی اسلامی (اسلامی ایرانی) را میتوان زیر مجموعه ای از سرمایه نمادی مادی معنوی محسوب کرد که وجهه معنوی بیشتر از وجهه مادی آن مورد توجه است (البته این بدان معنا نیست که وجهه مادی دارای ارزش نیست، بلکه بدان معناست که وجهه مادی مبتنی بر ساده زیستی، دوری از تجملات، اشراف گرایی و دوری از هر گونه افراط و تفریط است). در سرمایه نمادین مبتنی بر رویکرد ایرانی اسلامی وجهه معنوی ارزش بیشتری از مادی آن دارد و وجهه مادی به عنوان ابزاری برای رسیدن به وجهه باطنی و معنوی مورد استفاده قرار میگیرد (به عبارتی وجهه مادی ابزار و وجهه معنوی هدف است).

تعریف سرمایه نمادین

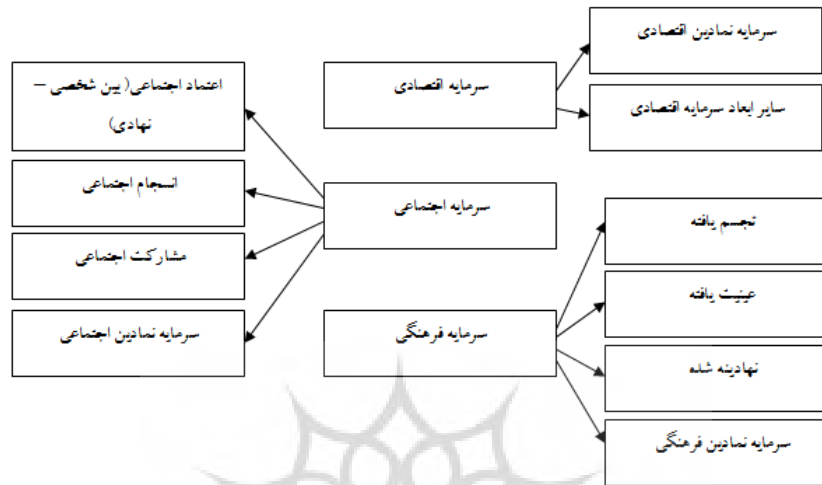
سرمایه نمادین^۱: مفهوم سرمایه نماین، مهم ترین بخش کار بوردیو در زمینه تئوری قدرت نمادین^۲ است. وی در تعریف این مفهوم می گوید: من به هر نوع از سرمایه (اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی) چنانچه از مقولات فاهمه^۳ در یافت شود، به اصول بینش و تقسیم به نظام های طبقه بندی کننده و به قالب های شناختی که تا اندازه ای محصول درون کالبد شدن ساختارهای عینی مربوطه یعنی ساختارهای توزیع سرمایه در میدان هستند، سرمایه نمادین می گویم (بوردیو، ۱۳۸۴). در واقع این سرمایه به نوعی معنای آشکار و جوه دیگر سرمایه اندوزی است. هر نوع سرمایه (اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی) به درجات مختلف مانند سرمایه نمادین عمل می کند. سرمایه نمادین هر نوع از سرمایه است که دست های از اعضای اجتماع آن را درک می کنند، به رسمیت می شناسند و برای آن ارزش قائل می شوند. سرمایه نمادین که از شأن و حیثیت شخص سر چشمه می گیرد، مجموعه ابزارهای نمادینی چون پرستیژ، احترام، قابلیت های فردی در رفتارها (کلام و کالبد) و شکوه و فرهمنندی را به فرد اعطا می نماید (فکوهی، ۱۳۸۴).

حالت اول



شکل (۹): ابعاد سرمایه نمادین منبع: (نامدار، ۱۳۹۳)

حالت دوم



شکل (۱۰): ابعاد سرمایه نمادین منبع: (نامدار، ۱۳۹۳)

ابعاد سرمایه نمادین با استفاده از الگوی احسان نامدار جویمی در سال ۱۳۹۳

۱- **سرمایه نمادین اقتصادی:** با توجه به مطالب بیان شده می توان چنین اظهار نمود که سرمایه نمادین اقتصادی، آن دسته از سرمایه اقتصادی می باشد که به عنوان نماد توسط جامعه پذیرفته شده است و دارنده آن، از طرف مردم صاحب احترام و منزلت می باشد. سرمایه اقتصادی: هر نوع سرمایه و دارایی مشهود می باشد که دارنده آن می تواند آن را به سرعت به وجه نقد تبدیل نماید. (البته باید به این نکته اشاره نمود که سرمایه نمادین اقتصادی به معنای داشتن سرمایه اقتصادی بیشتر نمی باشد و گاهی خلاف آن نیز صدق می کند، یعنی شاید در برخی مناطق و میان افراد خاصی ساده زیستی و زندگی بدون تجملات و ساده به عنوان سرمایه نمادین اقتصادی دارای ارزش و احترام باشد). ولی در کل باید چنین بیان نمود، که سرمایه نمادین اقتصادی، هر گونه از سرمایه اقتصادی محسوب می شود که به عنوان نماد و سمبل و پرستیژ استفاده می شود و دارنده آن از جانب مردم مورد احترام قرار می گیرد (نامدار، ۱۳۹۳).

۲- **سرمایه نمادین فرهنگی:** سرمایه نمادین فرهنگی آن دسته از سرمایه فرهنگی می باشد که برای مردم به عنوان نماد محسوب می شود و مردم برای دارنده آن احترام و منزلت خاصی قائل می شوند (سرمایه فرهنگی نمادین، سرمایه فرهنگی است که فرد با داشتن آن سرمایه فرهنگی در چشم مردم، مورد ستایش و احترام است). (البته باید به این نکته اشاره نمود که سرمایه نمادین فرهنگی به معنای داشتن سرمایه فرهنگی بیشتر نمی باشد و گاهی خلاف آن نیز صدق می کند، یعنی شاید در برخی مناطق و میان افراد خاصی فرهنگ خاص و یا کلا فرهنگ منفی و متضاد با فرهنگ پذیرفته شده به عنوان سرمایه نمادین فرهنگی دارای ارزش و احترام باشد) (نامدار، ۱۳۹۳). ولی در کل باید چنین بیان نمود، که سرمایه نمادین فرهنگی، هر گونه از سرمایه فرهنگی محسوب می شود که به عنوان نماد و سمبل و پرستیژ استفاده می شود و دارنده آن از جانب مردم (باگروهی خاص) مورد احترام قرار می گیرد.

۳- سرمایه نمادین اجتماعی: سرمایه نمادین اجتماعی آن دسته از سرمایه اجتماعی محسوب می شود که در میان مردم از احترام و منزلت بالایی برخوردار می باشد و به عنوان نماد از سوی جامعه محسوب می شود، (مانند عضویت و همکاری و مشارکت و ارتباط با اشخاص و گروه هایی که مردم آن را به عنوان نماد به شمار می آورند و برای فرد منزلت و احترام به همراه دارد) (نامدار، ۱۳۹۳) (البته باید به این نکته اشاره نمود که سرمایه نمادین اجتماعی به معنای داشتن سرمایه اجتماعی بیشتر نمی باشد و گاهی خلاف آن نیز صدق می کند، یعنی شاید در برخی مناطق و میان افراد خاصی، زندگی بدون رفت و آمد و ساده به عنوان سرمایه نمادین اجتماعی دارای ارزش و احترام باشد). ولی در کل باید چنین بیان نمود، که سرمایه نمادین اجتماعی، هر گونه از سرمایه اجتماعی محسوب می شود که به عنوان نماد و سمبل و پرستیژ استفاده می شود و دارنده آن از جانب مردم مورد احترام قرار می گیرد (همان).

سرمایه فکری و مؤلفه های آن

سرمایه فکری مفهومی است که تاکنون تعریف جامع و فراگیری از آن بیان نشده است، از این رو، این مفهوم با چالش های فراوانی در تعریف روبرو است (.....). با توجه به این مسئله، صاحب نظران تعریف های مختلفی از زوایا و دیدگاه های گوناگون بیان کرده اند. بوتنیس^۱ (۱۹۹۹) سرمایه فکری را تلاش برای به کارگیری مؤثر دانش (محصول نهایی)، در مقابل اطلاعات (ماده خام) می داند. ناظم و مطلبی (۱۳۹۰) بر این باورند که سرمایه فکری مجموعه ای از دارایی های دانش محور است که به یک سازمان اختصاص دارد و در زمره ویژگی های آن محسوب می شود و از طریق افزودن ارزش به ذی نفعان کلیدی سازمان، به طور قابل ملاحظه ای به بهبود وضعیت رقابتی سازمان منجر می شود. در تعریف دیگری، سلیمی و رایبان (۱۳۹۰) سرمایه فکری را ترکیبی از منابع نامحسوس و فعالیت های می دانند که به سازمان اجازه می دهد منابع مادی، مالی و انسانی خود را به نظامی تبدیل کند که بتواند ارزش و نوآوری سازمانی خلق کند. صرف نظر از چگونگی تعریف سرمایه فکری، این مفهوم پدیده ای چندبعدی است و ابعاد و مؤلفه های مختلفی دارد. بیشتر محققان بر سه بعد سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری و سرمایه رابطه ای اتفاق نظر دارند؛ در این زمینه، بعد انسانی سرمایه فکری، شامل مهارت های و شایستگی های نیروی کار و دانش آن ها در زمینه هایی است که برای موفقیت سازمان ضروری است. در واقع، این شکل از سرمایه فکری در قالب کارکنان سازمان تجلی می یابد که به منزله روح و فکر و منابع سرمایه فکری است. بعد رابطه ای سرمایه فکری شامل همه روابطی سازمان با افراد یا سازمان دیگر است. این افراد و سازمان ها شامل مشتریان، واسطه ها، کارکنان، تأمین کنندگان، مقاومت قانونی، سرمایه گذاران و جز آن هستند. به همین صورت، بعد ساختاری سرمایه فکری شامل همه ذخایر غیر انسانی دانش در سازمان و در برگیرنده پایگاه های داده، نمودارهای سازمانی، دستورالعمل های اجرایی فرایندها، راهبردها، برنامه های اجرایی و به طور کلی، هر آن چیزی است که ارزش آن برای سازمان بالاتر از ارزش مادی اش باشد. سرمایه ساختاری، دامنه گسترده ای از عناصر ضروری از قبیل فرایندهای مهم اجرایی سازمان، سیاست ها، جریان های اطلاعاتی، رهبری و سبک مدیریت سازمان، فرهنگ سازمانی و جز آن را پوشش می دهد (.....).

روش تحقیق

جدول (۱): چارچوب کلی روش تحقیق

فلسفه تحقیق	اثبات گرایی
رویکرد تحقیق	قیاسی
هدف تحقیق	کاربردی
استراتژی تحقیق	همبستگی - تحلیلی
روش	کمی
صیغه پژوهش	کتابخانه‌ای - میدانی
روش جمع آوری داده‌ها	پرسش نامه-اسناد و مدارک

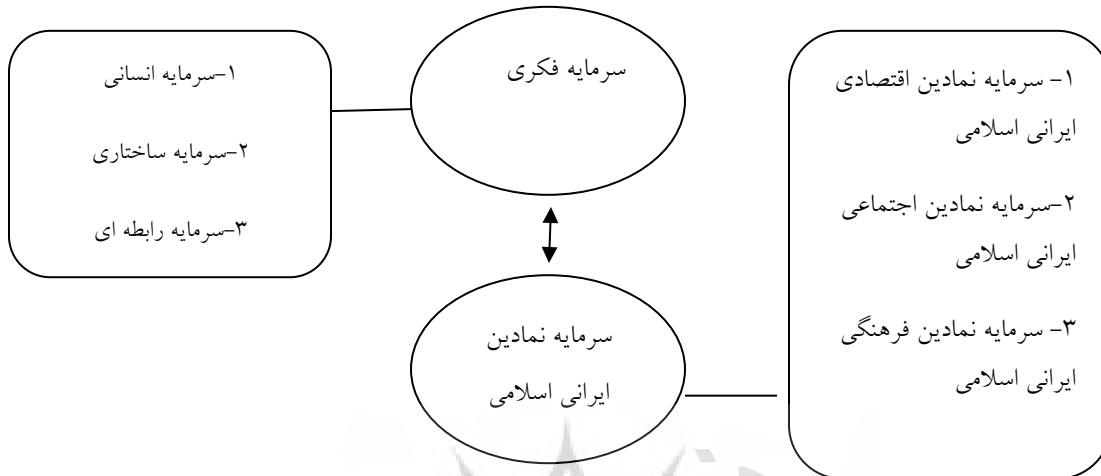
جامعه مورد بررسی در این تحقیق شامل نیروهای یکی از یگان‌های آجا است که جمعیتی بالغ بر ۳۰۰ نفر دارد. نمونه گیری در این تحقیق به روش تصادفی ساده است و تعداد نمونه با استفاده از جدول کرجسی مورگان و فرمول کوکران برابر با ۱۶۸ نفر می باشد که ما تعداد نمونه را برابر با ۱۷۰ نفر در نظر گرفته ایم. ضریب خطای آزمون نیز در این تحقیق ۰,۰۵ در نظر گرفته شده است. نرم افزارهای مورد استفاده در این تحقیق spss 21 و lisrel 9.1 می باشد. روایی صوری پرسش نامه توسط نخبگان و متخصصان مربوطه مورد تایید قرار گرفته است. برای بررسی متغیرهای مستقل و وابسته در این پژوهش، برای هر بعد آنها ۵ سوال در نظر گرفته شده است.

جدول (۲): مقادیر آلفای کرون باخ برای متغیرها

آلفای کرون باخ	سرمایه نمادین	سرمایه فکری
میزان	۰,۷۱۴	۰,۸۴۵

آلفای کرونباخ میزان پایایی پرسش نامه را نشان می دهد و چنانچه میزان آن در تحقیقات بیش از ۰,۷ باشد، از میزان قابل قبولی و خوبی برخوردار است که همان طور که در جدول بالا قابل مشاهده است، تمامی متغیرها بالاتر از ۰,۷ میباشند که پایایی آن ها قابل قبول و مطلوب است.

مدل مفهومی تحقیق



شکل (۱۱): مدل مفهومی پژوهش

فرضیات پژوهش

فرضیه اصلی

بین سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی اسلامی با سرمایه فکری رابطه معنادار وجود دارد.

فرضیات فرعی

- ۱- بین سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی اسلامی با سرمایه انسانی رابطه معنادار وجود دارد.
- ۲- بین سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی اسلامی با سرمایه ساختاری رابطه معنادار وجود دارد.
- ۳- بین سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی اسلامی با سرمایه رابطه ای رابطه معنادار وجود دارد.

یافته‌های پژوهش و توصیف تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق با استفاده از معادلات ساختاری (SEM)

جدول زیر، شاخص‌های برازش مدل از قبیل کای دو، ... و ... را نشان می‌دهد. اگر مقدار کم، نسبت به درجه آزادی (..) کوچک‌تر از ۳ و بزرگ‌تر از ۱، ... کوچک‌تر از ۰,۰۸ و نیز ... و ... بزرگ‌تر از ۹۰٪ باشند، می‌توان نتیجه گرفت که مدل اجرا شده برازش مناسبی دارد. ضریب استاندارد رابطه موجود نیز در صورتی که ارزش t، از ۱,۹۶ بزرگ‌تر یا از ۱,۹۶- کوچک‌تر باشد، در سطح اطمینان ۹۹ درصد معنی‌دار خواهد بود.

جدول (۳): مدل معادلات ساختاری فرضیه اصلی و فرضیات فرعی تحقیق

مدل معادلات ساختاری فرضیات تحقیق			
ضرایب معناداری	رابطه (بار عاملی)		فرضیه اصلی
۱۱,۲۸	۰,۳۳		
شاخص‌های برازش مدل فرضیه اصلی			
RMSEA	p-value	d.f	Chi-square
۰,۰۰۱۲	۰,۰۰۱۴	۸۴	۱۲۸,۶۵
NFI	CFI	AGFI	GFI

۰,۹۲	۰,۹۱	۰,۹۴	۰,۸۹
ضرایب معناداری	رابطه (بار عاملی)		
۴,۲۵	۰,۲۴		فرضیه ۱
۶,۳۸	۰,۱۸		فرضیه ۲
۷,۲۱	۰,۳۶		فرضیه ۳
شاخص‌های برازش مدل فرضیات فرعی			
RMSEA	p-value	d.f	Chi-square
۰,۰۸۹۶	۰,۰۱۴۸	۱۱۲	۲۶۸,۶۹
NFI	CFI	AGFI	GFI
۰,۹۱	۰,۹۲	۰,۹۱	۰,۹۱

همان‌طور که مشاهده می‌شود، با توجه به معنی‌دار بودن ارزش t ، اعتبار و برازندگی مناسب مدل تأیید می‌شود، چراکه مقدار کای دو، مقدار RMSEA کمتر از ۰,۰۸ و نسبت کای دو به درجه آزادی کم از ۳ و مقدار GFI و AGFI و CFI و NFI نیز بالای ۹۰ درصد است. لذا تمامی فرضیات تأیید می‌شوند.

یافته‌های پژوهش

فرضیه اصلی

بین سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی اسلامی با سرمایه فکری رابطه معنادار وجود دارد. تأیید شد. در راستای پاسخ به این فرضیه، فرضیه آماری تدوین و مورد آزمون قرار گرفت. در آزمون میزان سطح معناداری کوچک‌تر از ۰,۰۵ می‌باشد، از این‌رو آزمون معنادار بوده و با احتمال ۹۵٪ می‌توان ادعا کرد که ضریب همبستگی (رابطه بین دو متغیر X و Y) برابر با ۰,۳۳ است که نشان‌دهنده شدت رابطه میان متغیرهای موردبررسی است.

فرضیات فرعی

۱- بین سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی اسلامی با سرمایه انسانی رابطه معنادار وجود دارد. تأیید شد. در راستای پاسخ به این فرضیه، فرضیه آماری تدوین و مورد آزمون قرار گرفت. در آزمون میزان سطح معناداری کوچک‌تر از ۰,۰۵ می‌باشد، از این‌رو آزمون معنادار بوده و با احتمال ۹۵٪ می‌توان ادعا کرد که ضریب همبستگی (رابطه بین دو متغیر X و Y) برابر با ۰,۲۴ است که نشان‌دهنده شدت رابطه میان متغیرهای موردبررسی است.

۲- بین سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی اسلامی با سرمایه ساختاری رابطه معنادار وجود دارد. تأیید شد. در راستای پاسخ به این فرضیه، فرضیه آماری تدوین و مورد آزمون قرار گرفت. در آزمون میزان سطح معناداری کوچک‌تر از ۰,۰۵ می‌باشد، از این‌رو آزمون معنادار بوده و با احتمال ۹۵٪ می‌توان ادعا کرد که ضریب همبستگی (رابطه بین دو متغیر X و Y) برابر با ۰,۱۸ است که نشان‌دهنده شدت رابطه میان متغیرهای موردبررسی است.

۳- بین سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی اسلامی با سرمایه رابطه‌ای رابطه معنادار وجود دارد. تأیید شد.

در راستای پاسخ به این فرضیه، فرضیه آماری تدوین و مورد آزمون قرار گرفت. در آزمون میزان سطح معناداری کوچکتر از ۰,۰۵ می‌باشد، از این رو آزمون معنادار بوده و با احتمال ۹۵٪ می‌توان ادعا کرد که ضریب همبستگی (رابطه بین دو متغیر X و Y) برابر با ۰,۳۶ است که نشان‌دهنده شدت رابطه میان متغیرهای موردبررسی است.

بحث و نتیجه‌گیری پژوهش

هدف از انجام این پژوهش، بررسی رابطه سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی - اسلامی با سرمایه فکری است. از این رو یک فرضیه کلی و سه فرضیه جزئی شکل گرفته است که به بررسی رابطه سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی - اسلامی با سرمایه فکری به‌طور کلی و سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری و سرمایه رابطه‌ای به‌طور جزئی پرداخته است که تمامی فرضیات مورد تأیید قرار گرفته‌اند و تمامی مثبت و معنادار بوده‌اند که میزان رابطه آن‌ها به ترتیب برابر با ۰,۳۳، ۰,۲۴، ۰,۱۸، ۰,۳۶ می‌باشد.

می‌توان این‌گونه گفت که با افزایش یک واحدی در سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی - اسلامی، میزان سرمایه فکری به میزان ۰,۳۳ واحد افزایش خواهد یافت. این بدان معناست که افرادی که نمادهای پذیرفته‌شده ایرانی و اسلامی را از نظر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پذیرا باشند و بر آن‌ها پایدار باشند، بهتر می‌توانند فکر متمرکزتر و یکسانی داشته باشند و از این رو بر اساس این سرمایه فکری نیروی انسانی همگراتر و یکدست‌تر دارند که تمامی هدفی مشخص و ارمانی دارند و این افراد همگی برای یک‌چیز می‌جنگند و تلاش می‌کنند و اهدافشان هم‌راستای همدیگر است. این افراد ساختار منظم و مشخص و از پیش تعریف‌شده‌ای دارند که بران مستحکم هستند و این ساختار در عین انعطاف ثابت است و برای تمامی زمان‌ها و مکان‌ها قابل تعریف و اجراست و می‌تواند کاربرد داشته باشد. همین‌طور این افراد رابطه و انسجام زیادی دارند و باهم همکاری زیادی دارند و برای رسیدن به اهداف مورد تأیید ایران و اسلام حداکثر تلاش خود را می‌کنند تا به اهداف از پیش تعیین‌شده را از نظر کمی و کیفی دست یابند. افرادی که سرمایه نمادین مبتنی بر الگوی ایرانی اسلامی دارند به‌طور کلی سرمایه‌های انسانی، ساختاری و رابطه‌ای متناسبی دارند و این سرمایه‌ها در زندگی اجتماعی و سازمانی آن‌ها نقش خواهد داشت. این تحقیق با محدودیت‌های مختلفی در توزیع و پخش پرسش‌نامه و جمع‌آوری ادبیات و پیشینه پژوهش و ... روبه‌رو بوده است و همین‌طور به محققان آتی پیشنهاد داده می‌شود که این عنوان را در زمان‌ها و مکان‌های دیگر مورد بررسی قرار دهند و نتایج تحقیق شان را با نتایج حاصل از این تحقیق مقایسه کنند. همین‌طور پیشنهاد داده می‌شود که متغیرهای وابسته و مستقل در این پژوهش را با سایر متغیرهای اجتماعی و سازمانی موردبررسی قرار دهند.

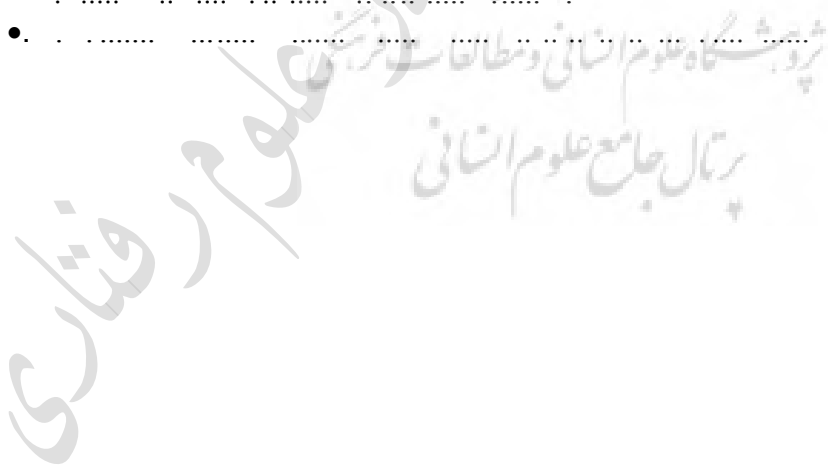
منابع

- ابوالحسنی رنجبر، احمد؛ عنابستانی، مینا؛ جعفری، اسماعیل (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین سرمایه فکری و کارآفرینی درون سازمانی (مطالعه موردی: کارکنان سازمان امور اقتصادی و دارایی استان تهران)، مجموعه مقالات اولین کنفرانس ملی کارآفرینی و مدیریت کسب و کارهای دانش بنیان، بابلسر، پردیس دانشگاه مازندران، ۲۳ آبان ماه ۱۳۹۱، صفحات ۱۸-۱.
- احمدپور داریانی، محمود (۱۳۹۱). کارآفرینی: تعاریف، نظریات، الگوها. تهران، انتشارات جاجرمی.
- ارباشی، احمد؛ حسینی، یعقوب (۱۳۹۱). مدل‌سازی معادلات ساختاری. تهران، انتشارات جامعه‌شناسان.

- ازکیا، مصطفی و غفاری، غلام رضا (۱۳۸۳)، توسعه روستایی با تاکید بر جامعه روستایی ایران، تهران: نشر نی.
- اکبری، امین (۱۳۸۳)، نقش سرمایه اجتماعی در مشارکت: بررسی تاثیر سرمایه اجتماعی سیاسی، اجتماعی (مطالعه موردی روستای فارسینج از توابع سقز) ف دانشگاه علوم اجتماعی، دانشگاه تهران. .
- بابایی، رسول (۱۳۸۸)، امکانات سیاسی در نظریه جامعه شناختی پیر بوردیو: تولید نظریه سیاسی، فصلنامه سیاست، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دوره ۴۱، شماره ۳، پاییز، صص ۵۶-۳۹.
- بوردیو، پیر (۱۳۸۴)، اشکال سرمایه (سرمایه اجتماعی، اعتماد و دموکراسی و توسعه)، ترجمه افشین خاکباز و حسن پویان، تهران: نشر شیرازه.
- بوردیو، پیر، (۱۳۸۴)، طرحی از یک نظریه کنش، ترجمه مرتضی مردیها، تهران: انتشارات نقش و نگار.
- جهانگیری، علی؛ مبارکی، محمد حسن (۱۳۸۸). «ارائه چارچوب ادراکی مناسب از کارآفرینی در بخش دولتی». فصلنامه توسعه کارآفرینی، سال اول، شماره ۳، صفحات ۳۶۰-۳۵.
- ذبیحی، محمدرضا؛ مقدسی، علیرضا (۱۳۸۵). کارآفرینی از تئوری تا عمل. مشهد، انتشارات فردا.
- رحمانی زرنق، بهروز (۱۳۸۸). بررسی تأثیر سرمایه فکری بر ارزش بازار شرکت. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی.
- رضایی، روح اله (۱۳۸۸). شناخت و تحلیل سازوکارهای توسعه فناوری نانو در بخش کشاورزی ایران. رساله دکتری، دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، دانشگاه تهران.
- رضایی، روح اله، قلی فر؛ احسان؛ صفا، لیلا؛ کاظمی، مریم (۱۳۹۰). «شناسایی موانع توسعه کارآفرینی شرکتی در شرکت های خدمات مشاوره ای، فنی و مهندسی کشاورزی استان زنجان». فصلنامه توسعه کارآفرینی، سال چهارم، شماره ۱۴، صفحات ۶۶-۲۷.
- روح الامینی، محمود، (۱۳۷۷)، زمینه فرهنگ شناسی، چاپ چهارم، تهران، تهران، انتشارات عطار.
- روحانی، حسن (۱۳۸۸)، درآمدی بر نظریه سرمایه فرهنگی، فصلنامه راهبرد، ۱۸، (۵۳)، ۷-۳۵.
- زرین سبب، مهدی؛ سالاری، صالح (۱۳۹۱). مدیریت سرمایه فکری رویکردی نو در توسعه و بهبود نوآوری سازمانی. گزارش طرح پژوهشی، مرکز کارآفرینی دانشگاه صنعتی شریف.
- سازمان جهاد کشاورزی استان زنجان (۱۳۸۹). آشنایی با شرکت های خدمات مشاوره ای، فنی و مهندسی کشاورزی در استان زنجان. اداره مدیریت ترویج کشاورزی، سازمان جهاد کشاورزی، استان زنجان.
- سازمان جهاد کشاورزی استان زنجان (۱۳۹۰). ارزشیابی اثربخشی شرکت های خدمات مشاوره ای، فنی و مهندسی کشاورزی در استان زنجان. گزارش طرح پژوهشی، سازمان جهاد کشاورزی، استان زنجان.
- سلیمی، قاسم؛ رائیان، زهرا (۱۳۹۰). «ارائه چارچوب مفهومی ارزیابی سرمایه فکری در آموزش عالی؛ رهیافتی برای مراکز آموزش عالی فنی و مهندسی». فصلنامه آموزش مهندسی ایران، سال سیزدهم، شماره ۴۹، صفحات ۴۱-۱۹.
- شادمانی، کبری؛ کرمی، سهیلا (۱۳۸۹). بررسی موانع کارآفرینی سازمانی در شرکت های دولتی ارائه راهکارهایی جهت رفع آن ها. اولین کنفرانس سالانه مدیریت، نوآوری و کارآفرینی، شیراز، ۲۷ و ۲۸ بهمن ۱۳۹۰، صفحات ۱۲۱-۱۰۷.

- شارع پور، محمود و خوش فر، غلامرضا، (۱۳۸۱)، رابطه سرمایه فرهنگی با هویت اجتماعی جوانان، نامه علوم اجتماعی، ش ۲۰، صص ۱۳۳-۱۴۷.
 - شوماخر، رندال ای و لومکس، ریچارد جی (۱۳۸۸). مقدمه‌ای بر مدل‌سازی معادله ساختاری. ترجمه وحید قاسمی، تهران، انتشارات جامعه‌شناسان.
 - شویره، کریستین و اولیویه فونتن، (۱۳۸۵)، واژگان بوردیو، ترجمه مرتضی کتبی، تهران، نشر نی.
 - صفدری، سلیمان (۱۳۷۴)، رضایت اجتماعی و عوامل موثر بر آن، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه شهید بهشتی.
 - فکوهی، ناصر (۱۳۸۴)، پیر بوردیو: پرسمان دانش و روشنگری، مجله علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد، ۲، (۱)، ۱۶۱-۱۴۱.
 - قاسمی، وحید (۱۳۹۲). مدل‌سازی معادله ساختاری در پژوهش‌های اجتماعی با کاربرد AMOS Graphics. تهران، انتشارات جامعه‌شناسان.
 - کردنائیج، اسداله؛ اکبری، حسن؛ رضائیان، علی (۱۳۸۶). «بررسی موانع کارآفرینی سازمانی: مورد مطالعه، شرکت صنعت چوب شمال». فصل‌نامه مدرس علوم انسانی، سال سوم، شماره ۱۱، صفحات ۱۵۹-۱۴۱.
 - کمالیان، امین‌رضا؛ سالارزهی، حبیب‌اله؛ اصغرزاده، فاطمه (۱۳۹۱). بررسی اثرات سرمایه فکری بر نوآوری سازمانی (مطالعه موردی: مجتمع مس سرچشمه رفسنجان). مجموعه مقالات اولین کنفرانس ملی کارآفرینی و مدیریت کسب و کارهای دانش بنیان، بابلسر، پردیس دانشگاه مازندران، ۲۳ آبان ماه ۱۳۹۱، صفحات ۱۹-۱.
 - محسنی، منوچهر، (۱۳۶۷)، مقدمات جامعه‌شناسی، تهران، نشر دوران.
 - مرادنژادی، همایون؛ شعبانعلی، فمی، حسین؛ ایروانی، هوشنگ؛ حسینی، محمود؛ کافی، محسن.
 - نامدار جویمی، احسان، (۱۳۹۳)، بررسی رابطه سرمایه فرهنگی، سرمایه اجتماعی و سرمایه نمادین با رفتار مصرف کننده در صنعت پوشاک (مطالعه موردی شهروندان شهر اصفهان)، پایان نامه کارشناسی ارشد.
 - نوغانی، محسن، (۱۳۸۳)، آموزش و پرورش و بازتولید فرهنگی، رشد علوم اجتماعی، دوره جدید، ش ۳.
-
-
-
- Hashemi, M. & Hedjazi, Y. (2011). "Factors affecting members' evaluation of agri. business ventures' effectiveness" *JJM* gg..... ..
 -
 -
 - Hough, J. & Scheepers, R. (2008). "Creating corporate entrepreneurship through strategic " *JJM* ee tt..... ..
 - Irena, M. & Giedre, A. (2011). "The evaluation of intellectual capital influence.... entrepreneurship"..... ..

- Leon, M. (2002). “Intellectual capital: Managerial perceptions of organizational ”.....
-
.....
- Manuel, J. Francisco, J. & Felix, A. (2009). “Exploring the impact of individualism and European higher education”.....
-
.....
- Miles, M.; Munilla, S. & Darroch, J. (2009). “Sustainable corporate entrepreneurship”..
.....
.....
-
.....
- Scheepers, M., Hough, J. & Bloom. J. (2008). “Nurturing the corporate entrepreneurship ”.....
-
.....
- Talebi, K. & Bahamir, A. (2012). “Identification of intellectual capital effects on ”..... &
.....
-



Investigation of the Relationship between Iranian-Islamic Symbolic Capital and Intellectual Capital

Abstract

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Keywords:

